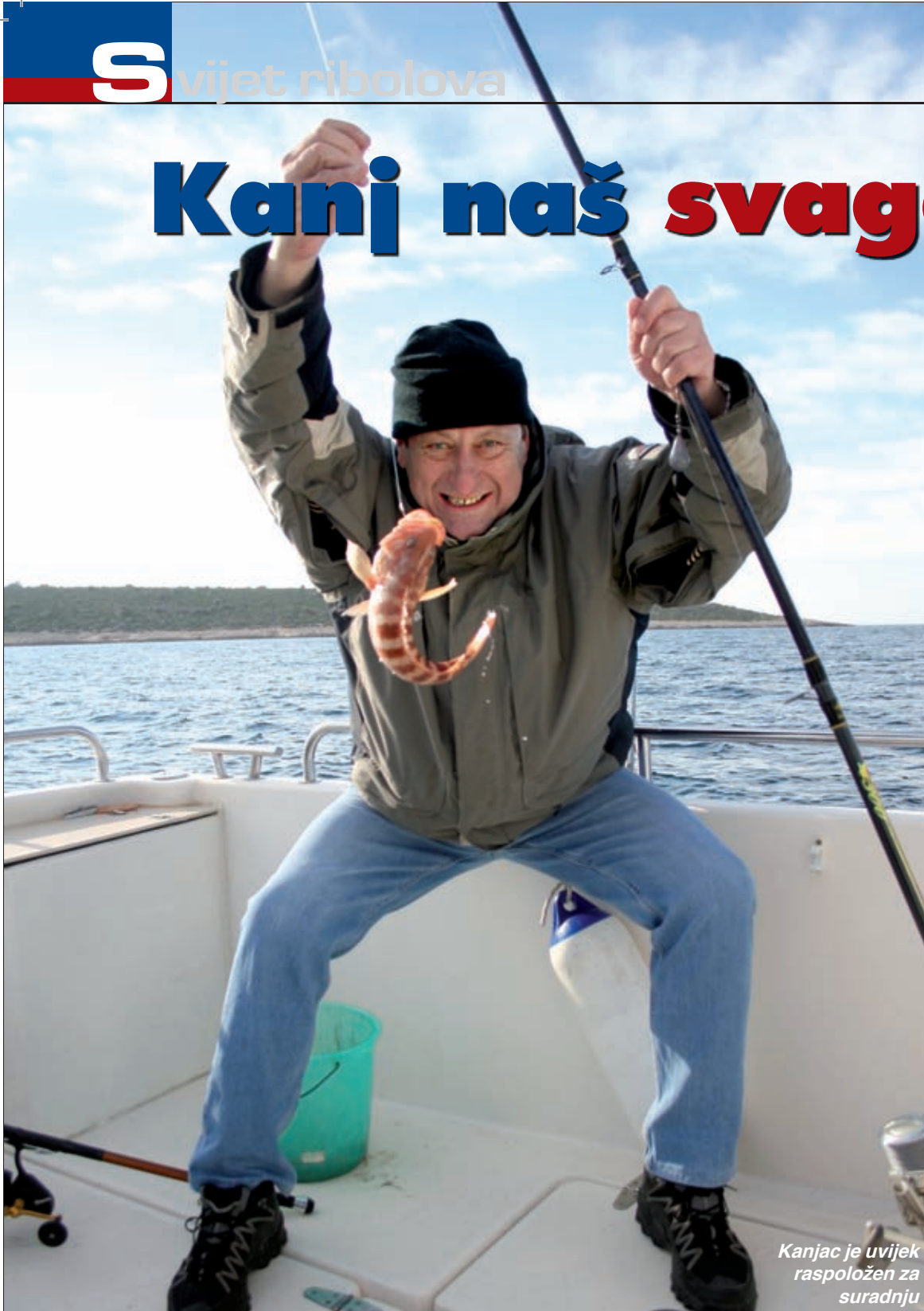

Kanj naš svagdanji

Kanjac je uvijek raspoložen za suradnju

■ Napisao i snimio Boris Bulić

Malo je riba koje su raspoložene za suradnju tijekom cijele godine. Većina udičarima interesantnih vrsta zimi se povlači u dubinu i tamo zimuje, inertno i ne baš pretjerano zainteresirane za bilo kakav oblik hranjenja. No na našu sreću postoje i vrste koje

su, nezavisno o temperaturi mora i godišnjem dobu, vječno gladne. Jedna od njih je i kanjac, crvenoprugi gladaš, uvijek spreman da se objesi na nečiju udicu.

Zubat i bodljikav

Kanjac (*Serranus cabrilla*,

Linnaeus, 1758.) je riba iz obitelji vučica (*Seranidae*). Rijetki su primjerci dulji od 35 centimetara i teži od 0,45 kilograma. Prosječna težina uglavnom se kreće oko 0,15 kilograma. Doduše, neki Pažani tvrde da su njihovi kanjci u pravilu teški preko 0,50 kilograma, no obzirom na duljinu i razvedenost naše obale, ti se paški primjerci svrstavaju u

one spomenute - malobrojne i rijetke. Kanjac je karakteristične narančasto-crvene boje sa sedam do osam okomitih, nešto tamnije smeđih prugastih zatamnjenja uz tri narančaste ili žučkaste uzdužne pruge na bočnom trbušnom dijelu. Primjerci koji žive na ogoljenim staništima s više pijeska redovito su svjetlijih, ponekad gotovo sivih nijansi. Usta su mu u odnosu na glavu i tijelo velika, puna sitnih oštih zubi što odaje proždrljivog i uvijek gladnog lovca. Rubovi škržnih zaklopaca su ozubljeni, a ledna peraja naoružana nizom od desetak oštih perajnih šipčica.

Do 500 metara

Kanjac je hermafrodit što znači da ima obilježja oba spola. Mrijesti se krajem proljeća i početkom ljeta. Glavna su mu hrana sitni bentoski beskralježnjaci, u prvom redu rakovi zbog čega ga se smatra posebno štetnim za naselja jastoga. Nalazimo ga po cijelom Jadranu, od pličina do čak 500 metara dubine, no najučestaliji je na dubinama od oko 40 metara. Voli kamenita, obrasla dna i mada je znatno brojniji u zatvorenim kanalima, rado se zadržava i na otvorenim brakovima. Najbrojnija su mu naselja oko Zadra i Šibenika, dok je u istarskom akvatoriju nešto rjeđi.

Stroga klasika

Ribolov kanjaca je jednostavan i ne zahtijeva neku posebnu pripremu. Budući da je proždrljiv, progutat će gotovo sve što mu se ponudi. Jedini ključni uvjet za uspješan ribolov jest njegova prisutnost. Ipak, da ne bi sve ostalo na

Providnosti, treba poduzeti nekoliko jednostavnih koraka i navezati nekoliko predveza. Budući da je stanište ove vrste redovito povezano sa zadjevima, s količinom pripremljenih prama i predveza u principu se ne može pretjerati. Osnovna konstrukcija podrazumijeva tri prame od kojih najdonja, rijetko kada duža od 60 centimetara, lovi ispod olovnice. Prame su najčešće duge od 15 do 25 centimetara, dok je razmak među njima takav da onemogućuje međusobni doticaj udica. Težina olovnica je usklađena s dubinom, no rijetko je kada potrebno ići ispod 30 i preko 80 grama. Izbor udica je stvar osobnih sklonosti jer se u ribolovu kanjaca uistinu ne treba obazirati na veličinu. Kanjac će jednakom lakoćom progutati nekakvu natjecateljsku minijaturnu

osmicu kao i veliku Ownerovu 'kroz nula' kovanicu.

Bez oprare

Mada po prirodi halapljivo guta gotovo sve što je jestivo, kanjac će se ipak ponajprije

baciti na kakav mesni zalogaj, pogotovo ako je u pitanju očišćeni školjkaš poput dagnje, lakirke ili konjare, dok će s posebnim tekom nasrnuti na svježeg gavuna, kozicu ili gambora. Nasrtaj na udicu se najčešće očituje naglom promjenom težine. Naime, kanjac nakon uzimanja ješke nastavlja plivati prema najbližem zaklonu. U trenutku kad osjeti otpor strune, počinje se batrgati tupim i ritmičnim trzajima koji ne traju dugo. Kada se izvuče na površinu, uglavnom je miran tako da je podmetač potreban jedino ako se koriste posebno tanki promjeri na predvezima. Podmetač je potrebniji zbog drugih riba, poput fratara, šaraga, kantara, pa i podlanice ili halapljivih ugora, koji najčešće dijele stanište s ovom vrstom, a koji su puno vatreniji i žešći borci. Kod primjeraka izvučenih s većih dubina redovito

dolazi do ekspanzije zbog nagle promjene tlaka koju kanjci vrlo teško podnose, tako da je vraćanje u more suviše i uzaludno.

Lešo, pečen, u brudetu...

Kanjac je riba ukusnog i lako probavljivog mesa, no unatoč tome nije redovit na ribarnicama. Na meniju se najčešće nađe kao sporedan ulov pri čemu ga se može spremati na sve poznate načine. Najukusniji je lešo i na gradelama, te u brudetu pomiješan s drugom ribom.

Počtnici udičari ga često brkaju sa škartocem ili vučićem (*Serranus hepatus*, Linnaeus, 1758.) pogotovo kada je riječ o juvenilnim primjercima pri čemu ulovljeni kanjci gotovo redovito stradavaju zbog grubog rukovanja, nažalost najčešće namjernog. ☞

Još jedan u nizu

Prorijeđena staništa

Prema onomastičarima, najrašireniji udičarski alat – kančnica, svoj naziv djelomično duguje upravo ovoj vrsti koja je nekada bila toliko brojna da bi se pri svakom spuštanju udica u more izvukao bar jedan kanjac. Nažalost, staništa kanjca su danas vrlo prorijeđena i ta je vrsta na neki dijelovima obale gotovo nepoznata. Jednim je dijelom ta prorijeđenost posljedica prelova, no glavnim se krivcem smatra generalno zagađenje mora koje ova vrsta teško podnosi.